

УДК 658.845

ГРОШОВИЙ ОБІГ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Студ. В.Є.Бойко, гр.. БГР 1-18

Науковий керівник професор В.В.Бугас

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета – дослідити особливості грошового обігу в Україні.

Завдання – визначити сутність поняття «грошовий обіг» та визначити особливості його здійснення в Україні.

Об’єкт та предмет дослідження. Об’єктом дослідження є система грошового обігу в Україні, а предметом – процес організації грошового обігу на макрорівні.

Результати дослідження. Одним із ефективних засобів, які сприяють вирішенню гострих проблем сучасного етапу розвитку економіки України є раціональна організація грошового обігу. Під грошовим обігом найчастіше розуміють рух грошей у внутрішньому обороті країни і в системі зовнішньоекономічних зв’язків при виконанні ними своїх функцій у готівковій та безготівковій формі.

З метою забезпечення стійкості грошового обігу необхідно посилити довіру населення і підприємств до банківських установ, створити умови для надходження грошових коштів до банківської системи. Широкий комплекс можливостей в реалізації Національним банком України функцій регулятора, включаючи грошово-кредитне регулювання економіки, визначення найкращого співвідношення функціонування готівкових та безготівкових розрахунків дає змогу вибрати оптимальний варіант структури грошового обігу.

Обсяг і структура грошової маси має велике значення для забезпечення стабільності грошового обігу й економічного розвитку країни. Коригування обсягу готівки з боку центрального банку дає змогу підтримувати в необхідних співвідношеннях агрегати грошової маси.

У 2017 р. частка безконтактних карток зросла з 5,7% до 7,9%. Таким чином, вони набирають популярності. І цьому сприяє, зокрема, участь міжнародних компаній “MasterCard”, “Visa” та “Національної платіжної системи “Український платіжний простір” у проектах з впровадження платіжних карток як інноваційного засобу оплати транспортних послуг. У 2017 р. обсяги операцій з використанням платіжних карток, емітованих українськими банками, зросли майже на 32,0% та становили 2124678 млн грн. на 1 січня 2018 р., а загальна кількість операцій зросла на 23,0% та становила 3091 млн шт. У 2013–2017 рр. активно продовжують розвиватися безготівкові розрахунки з використанням платіжних карток як за сумою, так і за кількістю операцій.

Позитивна динаміка зростання безготівкових розрахунків із використанням платіжних карток як за обсягом, так і за кількістю свідчить про те, що такий електронний платіжний засіб, як платіжна картка, набуває все більшого поширення серед населення саме як інструмент для розрахунків, а не одержання готівки, та про позитивну тенденцію до поступового скорочення тіньового обігу, та сприяє прозорості оподаткування і збільшенню ВВП.

Згідно з Інструкцією Національного банку України «Про безготівкові розрахунки в Україні», безготівкові розрахунки можуть здійснюватися за такими формами розрахункових документів:

- платіжними дорученнями;

- платіжними вимогами-дорученнями;
- розрахунковими чеками;
- акредитивами;
- платіжними вимогами;
- банківськими платіжними картками;

Рівень готівки залежить від багатьох чинників – рівень розвитку економіки та рівень розвитку безготівкових платежів;

- частка тіньового сектору;
- рівень проникнення термінальної мережі;

Грошовий обіг – це рух грошей у готівковій і безготівковій формах, який обслуговує реалізацію товарів і нетоварні платежі в господарстві. Грошовий обіг ділиться на дві взаємопов'язані частини: сферу безготівкового обігу та сферу готівкового обігу.

Готівка, як правило, використовується при виплаті заробітної плати, пенсій, стипендій, а також при купівлі товарів і послуг у роздрібній торгівлі, розміщенні коштів у банківських установах тощо. У сфері безготівкового грошового обігу рух грошей здійснюється у вигляді перерахування сум через рахунки у банках.

Організація безготівкових розрахунків здійснюється на основі таких принципів:

1. Грошові кошти всіх господарських суб'єктів (як власні, так і залучені) підлягають обов'язковому зберіганню на поточних та інших рахунках в установах банків.

2. Безготівкові розрахунки між підприємствами, фізичними особами здійснюються через банки шляхом перерахування коштів із поточних рахунків платників на поточні рахунки одержувачів коштів.

3. Розрахунки з постачальниками за товарно-матеріальні цінності та послуги проводяться, як правило, після надання послуг. На практиці застосовують також попередню оплату.

Висновки. Існує певний взаємозв'язок між рівнем розвитку сфери безготівкових платежів і рівнем розвитку економіки в країні. Активно чинить опір розвитку безготівкових платежів низький рівень розвитку економіки, яка, як відомо, прагне до розрахунків готівкою. Легалізація доходів і витрат, прозорість грошових потоків вкрай не вигідна економіці з низьким рівнем розвитку. Чим вище рівень проникнення безготівкових платежів, тим вище рівень розвитку економіки.

Ключові слова. Гроші, безготівкові платежі, готівка.

ЛІТЕРАТУРА

1. Батракова Т.І. Сучасний стан готівкового обігу та проблеми безготівкових розрахунків в Україні [Електронний ресурс] / Т.І. Батракова, А.В. Полова // Молодий вчений. – 2016. – № 2 (29). – С. 5–8. – Режим доступу : file:///C:/Users/Admin/Downloads/molv_2016_2_4.pdf.

2. Болгар Т.М. Проблеми збільшення частки безготівкового обігу в Україні [Електронний ресурс] / Т.М. Болгар // Проблеми економіки транспорту : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 20-21 квіт. 2017 р.). – Д. : ДНУЗТ, 2017. – С. 239–241.

3. Бугас В.В. Ефективність управління діяльністю підприємства

4. Глоба Н.С. Щодо ефективності заходів НБУ у сфері стимулювання безготівкових розрахунків [Електронний ресурс] / Н.С. Глоба //

5. Варцаба В.І. Грошовий ринок України у контексті трансформаційних процесів [Електронний ресурс] / В.І. Варцаба, В.О. Огородник // Економіка та держава.